

Somalië . Asielzoekster schopt het tot in Wetstraat en wil nu kinderen in thuisland helpen

Vluchtelingenkamp Dadaab in Kenia. "We waren er de allereerste vluchtelingen. Nu is het een van de grootste vluchtelingenkampen ter wereld", vertelt Ayan. FOTO EPA

De Somalische Ayan Mohamud Yusuf (31) heeft op zijn minst al een indrukwekkend parcours afgelegd: op haar elfde is ze de burgeroorlog ontvlucht, later studeerde ze in België, ze kwam op het kabinet van toenmalig premier Leterme terecht en kreeg zelfs felicitaties van Angelina Jolie. Dit is het verhaal van een indrukwekkende dame.

• Het geweld in Somalië, dat al twee decennia woedt, was zo bekend, dat toen Ayan veertien jaar geleden naar België vluchtte, ze meteen erkend werd als een politieke vluchteling. Ze mocht in België blijven. "Mijn oom betaalde een mensenhandelaar om mijn tante en mijn twee nichten naar België te smokkelen. Met hen ben ik in Zaventem gearriveerd. We wisten niet eens dat we in België waren." Het zou twaalf jaar duren voor Ayan haar familie zou terugzien.

"Het asielcentrum, Klein Kasteeltje, werd onze eerste thuis. Ik heb me toen pas echt vluchteling gevoeld. 's Morgens stonden we in de rij voor eten. Het voelde alsof we aan het bedelen waren. Gelukkig werkten er heel vriendelijke mensen die ons wegwijs hebben gemaakt tot we op eigen benen konden staan."

Op haar zeventiende leerde Ayan voor het eerst lezen en schrijven. "We waren het gewoon om te vluchten en hadden geleerd om ons snel aan te passen. Alweer nieuwe mensen, een nieuwe taal. Alleen was iedereen nu blank. We waren gewend om snel een taal te leren. Ook het Nederlands ging vlot", aldus Ayan.

Van Kasteeltje naar Wetstraat

Na haar middelbaar diploma liep ze stage bij de Vlaamse gemeenschapscommissie, waarna ze enkele administratieve jobs deed. Daarna solliciteerde ze bij de Brusselse minister Brigitte Grouwels. Die had geen werk voor haar, maar stuurde haar cv door naar Yves Leterme.

"Ze belden me of ik onmiddellijk kon komen voor een sollicitatiegesprek. Ik wist pas met wie ik gesproken had toen ik zijn kantoor buitenstapte en 'Vlaams minister-president' op de deur zag staan. Niet lang daarna werd hij premier", vertelt Ayan.

"Wat me bijgebleven is, is dat hij tijdens het sollicitatiegesprek vroeg hoe ik zou reageren als iemand een probleem zou hebben met mijn afkomst. Ik zei dat ik die persoon ziek zou verklaren en dat ik hem zou adviseren om zich te informeren. Hij lachte en de volgende dag kreeg ik telefoon dat ik direct mocht beginnen."

Ayan Mohamud Yusuf werkte zes jaar voor Yves Leterme. Wie de premier bezocht, werd verwelkomd met haar brede glimlach. "Leterme is een heel aangename werkgever. Hij behandelt iedereen gelijk. Bij hem heb ik me nooit een anderskleurige gevoeld."

"Toen ik hem twee jaar gele-

Van vluchtelingen tot assistente van de premier

YVES LETERME

•• "Yves was als eerste op mijn verlovingsfeest en bleef heel lang."

AYAN MOHAMUD YUSUF
VOORMALIG MEDEWERKSTER
YVES LETERME

den uitnodigde op mijn verlovingsfeest zei hij: 'Ayan, waarschijnlijk kom ik, waarschijnlijk blijf ik niet lang en waarschijnlijk tot dan', vertelt Ayan. "Uiteindelijk is hij als eerste gearriveerd en is hij heel lang gebleven."

Eind 2010, toen het maar bleef vriezen en veel asielzoekers geen dak boven hun hoofd hadden, bezocht ex-premier Yves Leterme enkele opvangcentra. Ayan vroeg of ze meemocht, omdat ze heel even terug wilde keren naar de plek waar het voor haar veertien jaar geleden was begonnen.

"Ik heb de volgende dag in mijn bed doorgebracht. Het was emotioneel heel zwaar om de plek uit de meest uitzichtloze periode in mijn leven terug te zien. Ik was trots en emotioneel tegelijkertijd om samen met de premier van het land terug te keren naar mijn periode als

vluchteling in een vreemd land", vertelt Ayan.

Sinds de aanstelling van Di Rupo als premier werkt Ayan niet meer in de Wetstraat. Om zicht tijdens haar zoektocht naar een job bezig te houden, werkt ze af en toe als model.

President als buurman

"Voor de burgeroorlog had ik een gelukkig leven in Somalië. Mijn vader was professor en mijn moeder was een zakenvrouw. We woonden in een rustige buurt in de hoofdstad Mogadishu, niet ver van de president", vertelt Ayan.

"Ik was de op één na jongste in een gezin van negen kinderen. Misschien

een beetje verwend, maar wel zelfstandig. Het leven was goed. We hadden vrijheid", gaat ze verder.

Toen twee decennia geleden de burgeroorlog plots in alle hevigheid losbrak. Er kwam een abrupt einde aan het comfortabel bestaan van Ayan en haar familie. Ayan was nog maar elf. "Op dat moment was ik op bezoek bij mijn oom. Er werd geklopt op de deur, ik deed open. Daar stond een man met zijn ingewanden in zijn handen. Hij zei dat de vijanden in de buurt waren. Wat deden we nog in Mogadishu? De man is aan de deur overleden."

"Het was te gevaarlijk om terug te keren naar mijn ouders in het centrum

van Mogadishu. Ik ben gevlucht met het gezin van mijn oom. We waren de allereerste vluchtelingen in het Keniaanse vluchtelingenkamp Dadaab, nu een van de grootste vluchtelingenkampen ter wereld. Toen waren er geen tenten. Er stonden simpele Afrikaanse hutjes, gebouwd door de vluchtelingen zelf."

Eén lange vlucht

"In het vluchtelingenkamp heb ik mijn familie even gezien. We moesten ons opsplitsen. Aan de grenzen lieten ze meestal maar een beperkt aantal vluchtelingen door. De volgende zes jaar werd één lange vlucht. Van Dadaab, naar Addis Abeba in Ethiopië, tot in Eritrea, het enige land dat bereid was om vluchtelingen te ontvangen."

"Mijn oom en tante hebben goed voor me gezorgd, maar het was een eenzame en ongelukkige tijd. Altijd weer een nieuwe taal leren, een nieuwe school, nieuwe vrienden. De onzekerheid of mijn familie nog leefde", aldus Ayan.

Op haar 23ste ging Ayan haar ouders zoeken. "Ik vond ze in Hergesa, in noord-Somalië. Het was twaalf jaar geleden dat we elkaar nog hadden gezien. Het was een blij weerzien, maar ook een heel pijnlijk moment. Mijn vader herkende me niet meer. Ik voelde de verloren jaren en de vervreemding", vertelt Ayan.

Vorig jaar stampte Ayan Marodi vzw uit de grond. In het dorpje Garissa in Kenia, waar Somalische vluchtelingen zich hebben gevestigd, heeft ze ondertussen al twee schoolklassen gerenoveerd.

"Wat de kinderen van Somalië nodig hebben, is onderwijs. De internationale gemeenschap moet stoppen met alleen maar eten te geven: doe iets duurzaam. Door onderwijs wil ik ervoor zorgen dat mijn geboorteland er weer bovenop geraakt."

Complimenten van Angelina Jolie

Angelina Jolie, die naast haar acteerprestaties ook bekendstaat als goodwill-ambassadeur van de vluchtelingenorganisaties van de Verenigde Naties, feliciteerde Ayan met haar humanitaire inspanningen. "Ik heb haar gemaild over mijn vzw en heb haar verteld wat we in Kenia doen. Tot mijn verbazing mailde ze terug. Ze zei dat ze trots was op mij. En dat ik zo verder moet doen", vertelt de enthousiaste Ayan.

Net als de twee andere beroemde vrouwen uit haar geboorteland, Iman, een topmodel uit Somalië en Waris Dirie, probeert Ayan vrouwenbesnijdenis te bestrijden. "Met onderwijs als wapen kunnen we mensen informeren over de risico's. Door de oorlog heb ik emotioneel geleden. Ik genees mezelf door de kinderen te helpen."

LISA AKINYI MAY

Ayan Mohamud Yusuf. FOTO SERGE MINTEN

• Marodi vzw op Facebook: www.marodi.be